

IME IHE IKE NKE AKPOMASI E NWERE MAKANDI NA-EME IHE DI ICHE N'OKIKE
KPATARA NA WEST AFRIKA
2024-041-FB-UA

Nchikota

Ndi Otu Nnyocha mkpebi a na-akpo Oversight Board nwere mmetuta nke ukwu n'ihu na Meta ewepughị ihe onyonyo na-egosi ebe umu nwoke abuo di ka a kuru ha ebe obara si n'ahu ha na-aputa maka na asi na ha bu umu nwoke abuo na-enwe mmeke ahụ. E biputara ihe onyonyo ahụ na Naijiria, bu obodo na-ekpe mmeke nwoke na nwoke maobu nwaanyi na nwaanyi di ka ime mpu. N'igbanwe mkpebi mbu ulo oru ahu, Ndi Otu kwuru na site n'ihapu ihe onyonyo ahụ na Facebook ruo onwa ise, e nwere ike imeru umunwoke ndi ahụ ahụ ozugbo site n'igosi ihu ha na ihe ndi ozo gbasara ha, ebe e nwere akpomasi maka ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo LGBTQIA+na Naijiria. Udi mmebi a bu nke a na-eme na ntabianya ma burukwa nke a na-agaghị agbanwenwu. Ndi nchikwa ato bu mmadu mere mkpesa otutu mgbe ma nyochakwa mbiputa a kesara ma kwa ime ihe ike na ikpa oke emo, dara Ukpuru Ogbako ano anyi. Nsogbu a gosiputara na ndi na-amanye iwu anaghị oru otu kwesirinu. Ntuziaka Ndi Otu gunyere okpukpo oku ka Meta nyochaa ntinye iwu kwesiri ekwesi n'oru n'okpuru ukpuru megidere nkwado na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard'. Ha na-edozikwa nsogbu ndi nwere ike idaputa na nchoputa asusu na-ezighi ezi n'ihe onyonyo Meta choputara na otu ulo oru si eme n'ihe gbasara asusu ndi o na-akwadoghị ibiputa ozi na ya n'ukwu.

Gbasara Okwu ahụ

Otu onye na Facebook na Naijiria tinyere ihe onyonyo na-egosi umu nwoke abuo di ka e kere ha eriri ma kuo ha ihe di ka nke mere obara jiri si ha n'ahu na-aputa. Ndi no n'ebe umu nwoke ahụ no juru ha ajuru n'otu n'ime isi asusu obodo Naijiria bu Igbo. Di ka aziza, otu n'ime umu nwoke ahụ kwuru aha ya ma kwaa, di ka onye a kwanyere

n'ike, na e tiri ya ihe n'ihii na ya na nwoke ọzọ na-enwe mmekọahụ. Onye ahụ nọ na Facebook binyere ihe onyonyo a gbakwunyere isiokwu n'asụsụ Bekee na-akwa ụmụnwọke ndị ahụ emo, na-ekwu na e jidere ụmụ nwoke abụọ ahụ ka ha na-enwe mmekọahụ nakwa na nke a bụ ihe "n'akpa ọchi" n'ihii ha lụrụ onwe ha.

Elere vidiyo a karịa ugboro nde 3.6. N'ime Disemba 2023 mgbe e bipụtara ya ruo ọnwá Febuwari afọ 2024, mmadụ 92 mere mkpesa maka ihe onyonyo ahụ, ọnuọgụgu karihinu mere mkpesa ya dika ime ihe ike na nkwanye ime ike maọbụ okwu akpomasị. Mmadụ abụọ bụ ndị nnyocha kpebiri na o mebighi Ụkpuru Ogbako ọbula ya mere o ka ga-anọ na Facebook. Otu onye rịrọ Meta ka ọ gbanwee mkpebi ya, mana, ka onye ọzọ mechara nnyocha, ụlọ ọrụ kpebiri ọzọ na emebighi iwu ọbula. Onye ahụ rịrọ Ndi Otu ka agbanwekwa mkpebi ahụ. Ka Ndi Otu dotachara uche Meta na nsogbu ahụ, ụlọ ọrụ wepuru mbiputa ahụ dika ụkpuru megidere nkwardo na nkwanye ịmeru mmadụ ahụ na imebi ihe ndi mmadụ bụ 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard si hiwe'.

Naijiria na-ekpe mmekọrịta nwoke na nwoke ma ọ bụ nwaanyi na nwaanyi ka mpu, ka a na-akpo ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo LGBTQIA+ asi yana otutu ihe ndi ozo na-egbochi ikikere ha dika mmadu ha bu.

Nchoputa Ndi Di Mkpa

Ndi Otu choputara na mbiputa ahụ dara Ụkpuru Ogbako ano di iche iche, gunyekwa ụkpuru megidere nkwardo na nkwanye ịmeru mmadụ ahụ na imebi ihe ndi mmadụ bụ 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard.' Nkweta nwoke ahụ na o dinara nwoke ibe ya n'ihii onyonyo ahụ bụ nke a kwanyere ya ka o mee, dika isiokwu ahụ kwuputara kpomkwem na ha bụ ndi ikom na-edina onwe ha. Mbiputa ahụ dakwara iwu gbasara okwu akpomasị, nkwanye mmadu ime ihe mmadụ na-achoghi ime na mmaja, mbiputa eserese na-egosi ime ihe ike.

E nwere iwu abụọ na nkwaputa na mmadụ bụ onye nọ na mmekọrịta nwoke na nwoke ibe ya maọbụ nwaanyi na nwaanyi ibe ya n'ihu ọha n'okpuru ụkpuru megidere nkwardo na nkwanye ịmeru mmadụ ahụ na imebi ihe ndi mmadụ bụ 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard.' Nke mbu di mkpa ebe a ma buru nke a ga-etinye n'oru n'ubara. O na-amachibido: 'nkwaputa na mmadụ bu onye nọ na mmekọrịta nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya n'ihu ọha: ikpughee njimara maobu ebe jikotara onye obula e boro ebubo ka onye bu onye otu

ndi na-ekwuputa na mmadu bu onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya n'ihu oha: "E nwere iwu yiri ya a na-etinye n'oru naani mgbe e wegara ndi okachamara Meta ihe e biputara. O na-emetuta Ndi Otu na Meta akowaputaghi ndiiche di n'iwu nkwuputa mmadu dika onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya n'ihu oha abuo nke oma ma iwu ahụ e tinyere n'oru n'ozuzu ekwuputaghi na "nkwuputa mmadu dika onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya n'ihu oha " metutara ikota ndi mmadu dika ndi na-eme ihe di cihe n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ n'obodo ndi e nwere ohere di elu imeru mmadu ahụ na mpuga intaneti, dika Naijiria. Ugbu a, ozi a di adi naani na ntuziaka ndi njikwa. Ihe mgbagwojuanya a nwere igba mmadu ghari, ma mee ka ndi ji ebe mgbasa ozi eme ihe ghara idebe iwu, nakwa gbochie ndi ebu n'obi mee mbiputa na-akpari mmadu ime ihe ha kwesiri ime ka ewepu mbiputa ndi ahụ. Meta kwesiri imelite iwu ha gbasara oha ma nye omumaatu otu ndi na-ekwuputa na mmadu bu onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya n'ihu oha.

A hapuru mbiputa a ruo ihe ruru onwa ise, n'agbanyeghi na o dara iwu abuo di iche iche nakwa na-egosi ime ihe ike na ikpa oke. Ndi nchikwa bu mmadu nyochara mbiputa ahu ma ghara ichoputa na o megidere iwu. Ka aka hapuru ihe onyonyo ahụ, ohere mmadu ikota umunwoke abuo ahụ na mbiputa ahụ igba ndi mmadu ume ka ha meruo ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ na Naijiria mbara. E mechara wepu ihe onyonyo ahụ ma n'oge ahụ, o gbasalarị. Ma mgbe e wepuchara ya, nchoputa Ndi Otu gosiri na aka nwere ufodu akuku otu ihe onyonyo ahụ ka foro na Facebook.

Mgbe Ndi Otu ahụ juru Meta gbasara ihe ha ga-eme ihu na e dobere iwu, ulo oru ahụ kwuputara nkwaru abuo. Nke mbu, igwe akpaaka ndi na-achoputa asusu choputara ihe onyonyo ahụ ka asusu Bekee, tupu o zigara ya maka mmadu inyocha ya, ka ndi otu Meta mechara ghotahie asusu a suru n'ihe onyonyo ahụ ka asusu Swahili. Asusu ahụ n'ezie bu Igbo, nke otutu nde mmadu na-asu na Naijiria, mana Meta akwadoghi ya maka iji ya achoputa otutu ntunye megidere ukpuru ogbako n'ebe mgbasaozi. O buru na-akwadoghi asusu ahụ, dika n'okwu a, mgbe ahụ a na-ezigara ndi nnyocha bu mmadu mbiputa ahụ bu ndi na-aru oru n'otutu asusu ma na-adabere n'otutu ntughari asusu nke nkanuzu Meta meputara. Nke a na-akpali mmetuta gbasara etu e si emeso mbiputa di n'asusu ndi a na-akwadoghi, nhoru asusu ndi ulo oru kwadoro maka

nnyocha n'ozuzu nakwa izi ezi nke ntughari enyere ndi nnyocha na-arụ ọrụ n'otutu asusu.

Mkpebi Ndi Otu Na-enyocha Mkpebi

Ndi Otu Nnyocha mkpebi a na-akpo Oversight Board gbanwere mkpebi bu Meta ihapu mbiputa ahụ

Ndi Otu kwadoro ka Meta:

- Melite Ukpuru na-amachibido mbiputa na-akwado ma na-akwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu na "nkwuputa na mmadu bu onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya n'ihu oha" iji gunye ezi omumaatu "ndi otu na-ekwuputa na mmadu bu onye na-edina nwoke ibe ya maobu onye na-edina nwaanyi ibe ya n'ihu oha," gunyere ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ n'obodo ndi a hutara mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya ka aru na/maobu ebe udiri mkpughe ahụ na-ekeputa ihe ize ndu di njo nye nchekwa.
- Mere nnyocha izi ezi mmanye iwu nke mmachibido otutu mbiputa n'ebe mgbasaozi na mkpughe njimara maobu ebe onye e boro ebubo ibu otu n'ime ndi na-ekwuputa na mmadu bu onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe n'ihu oha no, n'okpuru ukpuru megidere nkwo na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard.'
- Jide n'aka na o bu sistemụ na-achoputa asusu n'ezie choputara mbiputa di n'asusu ndi a na-akwadoghị ma gosi ndi nnyocha na-anaghi adabere n'igwe ntughari asusu ezi ntughari udi mbiputa ahụ.
- Jide n'aka na a ga-eziga mbiputa di n'asusu a na-akwadoghị maka nnyocha ziri ezi, o burugodinu na e bipukotara ya n'asusu ndi a kwadoro onu maka nnyocha ziri ezi. Nke a gunyere inye ndi nnyocha nhoru izigaghari mbiputa di n'asusu a na-akwadoghị maka nnyocha ziri ezi.

*Nchikota okwu weputara nkwa okwu gasi ma o nweghi mkpa o di n'ikpe mpaghara.

Mkpebi Okwu Niile

1. Nkọwapụta Okwu na Ọnọdụ

Na Disemba 2023, otu onye na Facebook na Naijiria tinyere ihe onyonyo na-egosi ụmụ nwoke abụọ a hụrụ nke ọma yiri ndị a kpurụ ihe. Ha nọdurụ ọdụ n'ala, n'akụkụ otu osisi na eriri, nke na-egosi na ọ pụrụ ịbụ na e kere ha agbụ, ọbara si ha n'ahụ apụta nke ukwu. Ọtụtụ ndị juru ụmụ nwoke ahụ ajụjụ n'otu n'ime isi asụsụ obodo Naijiria bụ Igbo. Otu n'ime ụmụ nwoke ahụ kwuru aha ya ma kọwaa, dika onye a kwanyere n'ike, na e tiri ya ihe n'ihi na ya na nwoke ọzọ na-enwe mmekọahụ. Ụmụ nwoke abụọ dika ndi ujo ji ma otu onye nọ ebe ahụ ihe a na-eme gbara otu n'ime ha ahụ ukwu. Onye ahụ nọ na Facebook binyere ihe onyonyo a gbakwunyere isiokwu n'asụsụ Bekee na-akwa ụmụnwoke ndi ahụ emo, na-ekwu na e jidere ụmụ nwoke abụọ ahụ ka ha na-enwe mmekọahụ nakwa na nke a bụ ihe "na akpa ọchi" n'ihi ha luru onwe ha.

E lere mbiputa ahụ ihe kariji ugboro nde atọ na nari puku isii (3.6 miilion times), nwetara ihe dika ngosiputa obi ndi nkiri puku itoolu (9,000 times) na okwuntukwasa puku asato (8,000 times), ma e kesara ya ihe dika ugboro puku ise (5,000 times). N'etiti Disemba 2023 na Febuwarị 2024, mmadu iri itoolu na abuo (92) mere mkpesa ugboro otu nari na iri na abuo (112 times), otutu n'ime mkpesa n'okpuru ukpuru [Ime ihe ike na Mkpali](#) na [Okwu Ikposi](#) nke Meta. Ndi nchikwa abuo bu mmadu nyochara otutu mkpesa ahụ ma ha kpebiri na mbiputa ahụ emegideghị Ukpuru Ogbako obula ma n'ihi nke a o ka ga-anọ na facebook. Otu n'ime ndi Ojia ru ahụ rioro ka e nyochaghari mkpebi Meta idebe mbiputa ahụ. Ka onye ozo nyochara mbiputa ahụ ozo, ulo oru kpebiri ozo na mbiputa ahụ emebighi iwu ya obula. Onye ahụ rioro Ndi Otu ka agbanwekwa mkpebi ahụ. Ka Ndi Otù ahụ dotachara uche Meta n'okwu ahụ na Mee 2024, ulo oru ahụ nyochara mbiputa ahụ n'okpuru [iwu megidere nkwado na kwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard'](#). ya, ma wepu ya na Facebook. N'isochi mwepu ihe onyonyo izizi Meta mere, Ka a gara n'ihu mee nnyocha, Ndi Otu choputara otutu mgbe a hapuru otu ihe onyonyo ahụ n'ebe mgbasaozi ahụ na Disemba 2023, gonyekwa na Otu Facebook gasi. Ka Ndi Otu kagburu otutu akuku otu ihe onyonyo ahụ ka foro n'ebe mgbasaozi, Meta wepuru ha ma tinye ihe onyonyo ahụ na 'Media Matching Service bank, nke na-achoputa ma na-ewepu mbiputa ndi a na-ahutaalari ka ihe megidere iwu ozugbo. O bu ezie na udi mmebi iwu a nwere ike ikpata ihe [nkwusi nnwetaohere](#) nye onye tinyere mbiputa ahụ, Meta etinyeghi ya n'onodu a n'ihi na e biputara ihe onyonyo ahụ ihe kariji ubochi iri iteghete (90) tupu amanye iwu o bula.

Ụkpụrụ Meta na-ekwu na ọ naghị etinye nkwụsị nnwetaohere n'akauntụ ndị nwere ihe mbiputa dara iwu karịrị ụbọchị 90.

Ndị Otu ahụ tulere ihe ndị a na-esotenu ka ha rutere mkpebi ha n'okwu a:

Ndị na-eme ihe dị iche n'okike a na-akpọ ndị LGBTQIA+ na Naijiria na n'ọtụtụ akụkụ ụwa ndị ọzọ na-enweta mmeso ihe ike, ntaramahụhụ na ịtụ mkpọrọ ma ọnwụ kwa n'ihị nhoro okike na mmekọrịta maọbụ njimara okike ha, ka mmetụta megidere ndị na-eme ihe dị iche n'okike a na-akpọ ndị LGBTQIA+ na-amụbanye. (Lelee okwuntụkwasa nke ọha sitere na Outright International, PC-29658). Ikpasso ndị mmadụ oke maka nhoro mmekọrịta ha maọbụ maka njimara okike ha na-ebelata ndụ kwa ụbọchị, na-emetụtakwa ikikere ha ndị dị mkpa dika mmadụ ha bu. Ndị na-echekwa ikikere ndị bi n'obodo a na-akpọ Amnesty International [kwuru na](#), na Afriika, obodo iri atọ na otu (31) na-ekpe mmekọrịta ndị inyom na inyom ibe ha maọbụ ndị ikom na ikom ibe ha ka mpụ. Ntaramahụhụ gụnyere ịtụ mkpọrọ na mmerụ ahụ. Iwu Naijiria [Machibidoro Mmekọrịta Nwoke Na Nwoke maọbụ Nwaanyi na Nwaanyi ibe ya](#) anaghị ekpe naanị mmekọrịta nwoke na nwoke maọbụ nwaanyi na nwaanyi ibe ya ka mpụ ma ha na-amachibidokwa ha igosi ihunanya n'ihu ọha ma gbochie ọrụ ndị ụlọ ọrụ na-ekwuchitere ikikere ndị na-eme ihe dị iche n'okike a na-akpọ ndị LGBTQIA+. Ọzọkwa, a ka na-amanye iwu e mere [n'oge ndị ọcha bjara](#) na [iwu ndị ọzọ metụtara jma ihe ọma na ihe ọjọ](#) ndị ọzọ n'ihe banyere [mmekọhụ dị iche n'otu okike si mee](#), [ikwa iko ndị nọ na alumdi n'ezi na ime ihe na-ezighi ezi](#) iji gbochie ikikere ndị na-eme ihe dị iche n'okike a na-akpọ ndị LGBTQIA+, nke na-akpata nsonaazụ ndị na-emebi ihe.

N'akụkọ 2024, Onye Okachamara na nchekwa megide ime ihe ike na ikpa oke n'ihị nhoro mmekọrịta na njimara okike kwuputara na: "Steeti na mpaghara ụwa niile etinyeela iwu na ụkpụrụ ndị dị adi maọbụ mebe usoro ọhụrụ, nakwa ụfọdụ mgbe nke siri ike iji belata ikikere ikwu okwu, ọgbakọ na nzukọ udo ka a na-edede ndị mmadụ dabere na nhoro mmekọrịta ha na njimara okike ha kpomkwem," (Akụkọ [A/HRC/56/49](#), Julai 2024, na nkebi 2).

Ndị bu mgbanwe n'isi na ndị nzukọ na-akwado ọgbakọ ndị na-eme ihe dị iche n'okike a na-akpọ ndị LGBTQIA+nwere ike ịbu ndị iwu [ga-egbochi](#), yinye egwu, [wuchie ha n'uzo iwu n'akwadoghị](#), [mwakpo ndị uweoji na-anataghị ikikere](#) na nkwụsị ọrụ yana nyinye egwu ime ihe ike na-akuda mmụọ ọha ikwado ikikere ndị na-eme ihe dị iche n'okike a na-akpọ ndị LGBTQIA (lelee okwuntụkwasa ọha sitere n'aka Ndị Otu Nkwado Ikikere Mmadụ N'Afrika, PC-29657). Ụlọ ọrụ na-akwalite ikikere mmadụ nwere ike inwe ihe ịra

ahụ idetu okwu gbasara mmegbu na ikpa oke gasi n'ihu ụjọ [mmegwara](#) n'aka ndi ọchichi nakwa ndi otu a na-enyeghi ikikere n'obodo dika ndi nche na ndi agha. E nwere ike ndi ntaakuko na-edeko nsogbu ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ [ede ha ede](#).

Soshal media bu ebe di mkpa maka ndi ulo oru na-akwalite ikikere mmadu idetu ihe mgbochi ikikere, mmegbu ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ ikwado ka enwe nchekwa sikwuru ike. Ndi mmadu na-ekesa ihe onyonyo gasi, nkwuputa, na akuko iji maa okwa ma na-akwado ka ndi goomentu na-akwalite ukpuru ikikere mmadu (Lelee okwu oha nke si n'aka Ndi Nche ikikere Mmadu, PC-29659). Na mgbakwunye, ebe mgbasara ozi nwere ibu ebe a na-eirita ozi, na-enye ndi mmadu akuko gbasara mmebe iwu yana nnwetaohere enyemaka iwu. Nchocha nkiti nke Ndi Otu nyere iwu ka eme na-egosi na ebe mgbasara ozi gasi nwere ike ibu ihe ga-aru oru di mkpa maka ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+n'obodo iwu ha na-egbochi otutu ihe. Nchocha ahụ gosiputara na Facebook, dika imaatu, na-enye ndi no na ya ohere ijiko, gunyekwa izo onwe nakwa n'otu ndi nwere mgbochi nnwetaohere, iji kerita akurungwa n'okirikiri dikwu nchekwa karja gburugburu anyi no.

Ndi okachamara Ndi Otu kpotururu kwuru na ndi ọchichi steeti n'ufodu obodo Afrika na-ejikwa soshal media esochi ma na-ebelata ihe omume ndi no na ya [ibiputa](#) ihe gbasara ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+. Ndi okachamara ahụ kwuru na na Naijiria, ndi nchikwa nwere mgbochi na nnwetaohere mbiputa ihe gbasara ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+. Dika Freedom House si kwuo, Naijiria ehiweela [iwu njikwa](#) iji jikwaa ebe mgbasara ozi n'ubara, nke nwere ike imetuta ikikere ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+. N'otu aka ahụ, Access Now – ulo oru na-akwalite ikikere ndi no n'intaneti - na-akpo na iwu cybercrime na [Ghana](#) na enyere ndi nchikwa ikikere inye iwu mwepu maobu imachibido mbiputa nke nwere ike igbochi [ntunye oha n'ihe banyere ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+](#), ma gbochie ndetu oge e nwere mmegbu mmadu na ozi di mkpa maka obodo.

[Ndi nchikwa na-enweghi ikikere n'obodo](#) gunyekwa ndi nche, na-edede ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ site n'iku ha ihe, ibu n'otu emeso ha ihe n'ike, imenye ha ihe ihere n'ihu oha nakwa mgbochi ikikere ha n'obodo. Imaatụ, na Ogoost 2024, a [huru ozu](#) otu nwoke mere onwe ya nwaanyi no na Tik-Tok amara ka “Abuja Area Mama” dika e kwuru na a kugburu ya n'isi obodo Naijiria bu Abuja. Ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ nwere ike ibu [ndi ndi ozo no n'obodo](#)

[choputara](#) nhorọ mmekorita na njimara okike ha ga na-akagide anya. Dika Ndi Nche ikikere Ndi Bi N'obodo bu Human Rights Watch si kwuo, odidi iwu Naijiria [na-akwado](#) imeso ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ ihe ike ma keputa ohere ime ihe ike a na-asoghi anya.

2. Nnyefe Ojiaru gasi

N'okwu ha gwara Ndi Otu, onye mere mkpesa maka mbiputa ahụ kwuru na a kuru umu nwoke no n'ihe onyonyo ahụ ihe naani n'ihi na ha bu ndi ikom na-edina onwe ha. Onye ahụ kwuru na, Meta na-enye ohere ka ebe mgbasa ozi ya buru ebe onye obula ga na-egosi akpomasi na akpomasi ndi inyom na ndi ikom na-edina onwe ha site n'ihapu ihe onyonyo ahụ nakwa o buru na ihe onyonyo ahụ bu ihe mere n'obodo Ndiocha, a gaala ewepu ya.

3. Iwu Mbiputa Meta na Nnyefe gasi

1. Iwu Mbiputa Meta

Iwu megidere nkwardo na nkwanye jmeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard'.

[Iwu megidere nkwardo na nkwanye jmeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard'](#) bu n'obi "igbochi ma kwusi mmeruahu na gburugburu mmadu bi yana nnomi agwa" site n'imachibido "mmezu, nhazi, nkwalite, maobu ikwenye ufodu ihe omume na-ebute mmeruahu maobu mpu megide ndi mmadu, oru, ihe onwunwe maobu umu anumanu ebu n'obi eme ya". Ahiriokwu iwu abuo na Ukpuru Ogbako ahụ kowara banyere "nkwuputa na mmadu bu inyom maobu ikom na-edina inyom maobu ikom ibe ya n'ihu oha," nke mbu e tinyere n'oru n'ubara, nke abuo di mkpa itinye n'oru ma "okwu ozu daputa tupu e tinye ya n'oru" (nke putara na a na-etinye ahiriokwu ukpuru ahụ n'oru ma o ka njo). Ahiriokwu mbu iwu ahụ dabara n'okwu a. O na-amachibido "nkwuputa na mmadu bu ikom maobu inyom na-edina ikom maobu inyom ibe ya n'ihu oha" kpomkwem: ikpughe njimara maobu ebe jikoro onye asi na o bu onye otu ndi na-ekwuputa na mmadu bu ikom maobu inyom na-edina ikom maobu inyom ibe ya n'ihu oha. "Ahiriokwu iwu a anaghi akowa otu ndi a na-ele anya ka otu na-ekwuputa na mmadu bu ikom maobu inyom na-edina ikom maobu inyom ibe ya n'ihu oha."

Etinyeghi ahiriokwu abuo iwu, nke a na-etinye n'oru naani ma ihe ka njo n'oru n'okwu a, o na-amachibidokwa "nkwuputa na mmadu bu ikom maobu inyom na-edina ikom maobu inyom ibe ya n'ihu oha: ikpughe njimara mmadu ma tinye ha n'ihe ize ndu mmeruahụ" maka otu ndi na-adighi ike kpomkwem, gunyere ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+, umu nwaanyi ekpuchiri ihu ha, ndi bu mgbanwe n'isi, na ndi a nwuchiri n'agha.

Dika ntuziaka nnyocha mbiputa Meta nyere ndi nnyocha mbiputa si hiwe n'ahiriokwu mbu nke iwu ahụ, mkpughe njimaranwere ike ime site n'ojiji ozi nkeonwe dika aha mmadu maobu ihe onyonyo ya Ntuziaka nnyocha mbiputa Meta guputara otu ndi na-ekwuputa na mmadu bu ikom maobu inyom na-edina ikom na inyom ibe ya n'ihu oha,"gunyekwa ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ n'obodo ebe njiko otu nwere ike ibu ihe ize ndu nye ndi otu ha. O kwukwara na "nkwuputa na mmadu bu ikom maobu inyom na-edina ikom na inyom ibe ya n'ihu oha" ga-aburiri nke na-esighi n'obi: mmadu agaghiekwu na ya so n'otu (imaatu, site n'ikwuputa na ha so n'otu ndi na-ekwuputa na mmadu bu ikom maobu inyom na-edina ikom na inyom ibe ya n'ihu oha).

Iwu Mbiputa Eserese Na-egosi Ime Ihe Ike

[Iwu Mbiputa Eserese Na-egosi Ime Ihe Ike](#) na-ekwu na a ga-edowe ufo du ihe onyonyo ndi mmadu na-emetu n'obi n'enyongosiputa na-adu mmadu aka na nti. Nke a gunyere "Ihe onyonyo na-egosi imeso mmadu maobu otu ihe ike(imaatu, mmeso ihe ike maobu iyinye ndi a nwuchiri n'ike egwu na a ga-egbu ha)." Ya mere, o buru na "okwu na-agbawa obi,"sochiri ya, a ga-ewepu mbiputa ahụ. A na-akowaputa okwu mgbawa obi n'iwu oha na-enweta ka "nkwuputa – dika isiokwu maobu okwu – na-egosi inwe onu maobu ihe utu n'ahuhu maobu mmenye ihe ihere nke mmadu na anumanu.

Iwu Megidere Mmegbu na Mmaja

Iwu Ogbako Megidere [Mmegbu na Mmaja](#) bu n'obi igbochi ka ndi no n'ebe mgbasa ozi Meta ghara inweta nyinye egwu na udiri mmaja ndi ozu na-anaghi egosi nkwanye ugwu nye mmadu, na udiri agwa ahụ "na-egbochi ndi mmadu inwe nchebe na nkwanye ugwu." Iwu a na-amachibido mbiputa na-edu ndi mmadu site "n'inuri onu maobu na-akwa ha emo mgbe ha nwuru maobu mgbe ha no n'oria."

Iwu Megidere Okwu Akpomasi

Nkọwapụta [Iwu Megidere Okwu Akpomasi](#) Metakọwara okwu akpomasi ka mwakpo e mere mmadụ kpomkwem n'ihu maka njimara mmadụ iwu kwadoro, gunyekwa, mmasi na mmekọrịta ahụ. O na-amachibido mbiputa na-edede ndi mmadụ ma n'ihe e dere ede maọbụ nke a na-ekiri, dika: "Ikwa ọndụ, emume maọbụ ndi akporo asi emo o burugodinu na enweghi ezi mmadụ no n'ihe eserese ya." Ntuziaka nnyocha mbiputa Meta na-akọwaputa mpụ ikpo asi ka agwa mpụ" eji obi ekworo mee na-edede ndi mmadụ dabere na [njimara ha iwu kwadoro]."

II. Nnyefe gasi Meta

Ka Ndi otu horochara okwu a, Meta chọputara na mbiputa a dara iwu megidere nkwado na nkwanye imeru mmadụ ahụ na imebi ihe ndi mmadụ bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard maka ichoputa ndi otu "otu na-ekwuputa na mmadụ bu inyom maobu ikom na-edina ikom maobu inyom ibe ya n'ihu oha" n'obodo ebe otu di otu ahụ nwere ike ime ihe ndi ga-abu ihe ize ndu nye nchekwa ndi otu ha. Meta kwuru na isiokwu onye ahụ kwuru na umu nwoke ndi ahụ bu ndi ikom na-edina onwe ha, ma nkweta otu n'ime umu nwoke n'ihe onyonyo ahụ di ka ihe a gwara ya mee, na-egosi na "nkwuputa ya na o bu ikom na-edina ikom ibe ya n'ihu oha," site n'igba ihu n'anwu, bu ihe na-esighi ya n'obi.

Meta chọputara na nchoputa ndi nnyocha na mbiputa ahụ emegideghi Ukpuru Ogbako obula eizghi ezi ma nyochaa ihe mere nkwaru a ji mee. N'okwu a, o di ka ndi nnyocha lekwasiri anya naani n'iwu Megidere Mmegbu na Mmaja metutara "nkwuputa gbasara mmekorita, nhoru mmekorita maobu njimara okike' megide ndi mmadụ ma choputa na adaghi ukpuru ahụ, na-atuleghi mmebi iwu ndi ozo e nwere ime. Iwu ahụ na-achọ ka aha na ihu onye ahụ mere mkpesa maka mbiputa ahụ na onye e gosiri na ndinaya ahụ buru otu tupu ewepu ya. Ebe onye ahụ na-eme mkpesa maka mbiputa ahụ abughi onye no n'ihe onyonyo ahụ n'okwu a, ndi nnyocha hutara ya ka ihe na-emegideghi ukpuru. N'isochi nnyocha ya, Ndi otu nnyocha Meta bu mmadụ gakwuru n'ihu imelite izi ezi n'itinye iwu megidere nkwado na nkwanye imeru mmadụ ahụ na imebi ihe ndi mmadụ bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard n'oru, na-eziga ncheta ukpuru nakwa na-eme nnwale amamihe n'ihe ize ndu nkwuputa na mmadụ bu ikom maobu inyom na-edina ikom maobu inyom ibe ya

Na nzaghachi ajuju Ndi otu, Meta kwenyere na mbiputa ahụ dara Ukpuru Ogbako atọ ndi ozo.

Mbiputa ahụ dara iwu megidere Mbiputa Eserese Na-egosi Ime Ihe ike dika ihe onyonyo ahụ gunyere okwu ndi na-agbawa obi banyere agwa "mmegbu" e gosiputara yana otu ha si emeso umu nwoke ndi ahụ ihe ike nke ukwu nke gosiri onodu mwagideanya. E wezuga okwu ndi ahụ na-agbawa obi, a gaara akanye mbiputa ahụ ka nke di mwute n'okpuru iwu a. O megidere iwu megidere Mmegbu na Mmaja n'ihi na isiokwu ahụ na-akwa umu nwoke abuo ahụ emo site n'irutu onodu ha aka ka "nke na-atọ ochi" ka ha na-egosi mmeruahu ha di njo. N'ikpeazu, o megidere Iwu Ogbako Megidere Okwu Akpomasi, ebe isokwu ahụ kwara ndi mpụ akpomasi metutara emo, okachasi mwakpo na iti ihe umu nwoke abuo nke ikpo asi kpatara n'ihi nhoro mmekorita ha hutara.

N'izaghachi ajuju Ndi Otu, Meta kwenyere na o mere nnyocha ozo nke dubara na mwepu akuku otu ihe onyonyo ndi ozo. E tinyere ihe onyonyo ahụ n'ebendobe mbiputa megidere ukpuru Meta a na-akpo Meta's Media Matching Service banks iji gbochie ntinye ndi ozo n'odinihu.

JMeta gwakwara Ndi Otu na o na-adabere na sistemụ na-achoputa asusu yana igwe ntughari asusu iji nyere aka maka mbiputa na Igbo site na nnyocha ziri ezi n'ubara. Meta nwere ndi na-asu Igbo na-arụ oru asusu nke oma yana nnyocha mbiputa maka Igbo ma ihe ka njo (o bughị n'ubara) ulo oru ahụ na-achọ ka ndi nnyocha ha bu mmadu buru ndi maa asu Bekee ofuma yana "asusu ha eji agbasa ozi di mkpa."Tupu e kwenye na asusu di n'ihe onyonyo ahụ bu Igbo, Meta ghotahiere asusu a suru n'ihe onyonyo ahu ka asusu Swahili na nkwokorita yana ndi otu. N'ikpeazu, Meta kwara na n'ihi na isiokwu onye ahụ biputara ihe onyonyo ahụ di na Bekee, igwe akpaaka ulo oru na-achoputa asusu choputara asusu mbiputa ahụ ka nke Bekee, ma zigara ya ndi nnyocha bu mmadu na-asu Bekee.

Ndi Otu juru Meta ajuju 24 banyere ntinye iwu megidere nkwo na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard na iwu mbiputa ndi ozo n'oru, Otu Meta si etinye ukpuru ha n'oru na Naijiria, Nchoputa asusu mbiputa Meta na eme na ihe omume nnyocha mmadu na-eme, yana aririo gogomentị na usoro mbelata ulo oru na-emeela iji gbochie mmeruahu. Meta zara ajuju niile ahụ.

4. Okwu Oha

Ndị otu nnyocha mkpebi a na-akpọ Oversight Board nwetara okwu asaa nke dabara [n'usoro nnyefe](#). E nyefere okwu anọ sitere n'obodo United State na Canada, abụọ si na Sub-Saharan Afrika ebe otu si na Europe. Iji guṅ okwu oha a natara ikikere ha nyefee, pịa [ebe a](#).

Nnyefa ahụ gasi kpuchiri isiokwu ndia na-esonụ: Ime ihe ike megide ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpọ ndi LGBTQIA+na West Afrika n'aka ndi njikwa nwere ikikere na ndi nke na-enweghi ikikere, yana ihe ize ndu metutara ikpughe nhorọ mmekọrịta/njimara okike mmadu; mmetuta ikpe mmekọrịta nwoke na nwoke maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya na ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpọ ndi LGBTQIA+ ka mpụ; mmetuta ikpe agwa ka mpụ yana iwu mpaghara ndi ozọ na Naijiria, nakwa West Afrika n'ozuzu, n'orụ nke ndi ulọ orụ na-akwado ikikere, ndi otu na-ekwuchitere mmadu na ndi ntaakuko; nakwa odimkpa ebe mgbasa ozi Meta di, na soshal miidia n'ubara, na mkparitauka, nkwanye na mgbasa omuma banyere ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpọ ndi LGBTQIA+na Naijiria na West Afrika n'ozuzu.

5. Nnyocha Ndị Otu na-enyocha mkpebi

Ndị Otu nyochara mkpebi Meta n'okwu a megide ukpuru mbiputa Meta, nkwanyeugwu na okenorụ ichekwa ikikere mmadu. Ndị Otu nyochakwara ihe okwu ahụ ga-akpata maka otu Meta si schie nchikwa mbiputa n'ubara.

5.1 Nrubeisi N'Iwu Mbiputa Meta

1. Iwu Mbiputa

Ndị Otu choputara na mbiputa megidere Ukpuru anọ Ogbako. Njikwa Mmeruahụ na Nkwalite Mpụ, Okwu Akpomasi, Mbiputa Eserese na-egosi Ime Ihe Ike, na Mmegbu na Mmaja.

Mbiputa a dara iwu na-emegide iwu nkwado na nkwanye imerụ mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard na-

amachibido ikota ndi asi bu ndi otu na-ekwuputa na ha bu ndi inyom maobu ndi ikom na-edina inyom na ndi ikom ibe ha. Ndi Otu kwetere ihe Meta kwuru na ihe onyonyo ahụ na-ekpughe njimara umu nwoke abuo ahụ nke ha na-achoghi ka ekpughe, dika ha yiri ka ndi a kuru ihe na ndi oke ujo ji. Nkweta na nwoke dinara nwoke ibe ya n'ezie bu nke a kwanyere ka ekweta ma buru nke na-esighi n'obi. Na mgbakwunye, isiokwu ihe onyonyo ahụ kwuputara kpomkwem na umu nwoke ahụ bu ndi ikom na-edina onwe ha.

O na-adakwa iwu Okwu Akpomasi na-emegide mbiputa na-akwa ndi mpụ akpomasi metutara. Ihe onyonyo ahụ gosiri nsonaazu ime ihe ike megide umu nwoke abuo, nke gara n'ihu na-eme n'ihe onyonyo ahụ, yana mmeruahu ahụ gosiputara nke oma. Otu n'ime nwoke umu nwoke ahụ kowaputara na a kuru ha ihe n'ihu na ha abuo bu nwoke dinara onwe ha, yana isiokwu ihe onyonyo gakwuru n'ihu na-egosi ihe a na-aku ha na mkpari a na-akpari ha bu nke otu ha si huta nhoru mmekorita umu nwoke ndi ahụ kpatara. N'ihu na isiokwu mbiputa ahụ kochara ndi ahụ mpụ akpomasi kpatara site n'ikwu na "o bu ihe ochi" na ha luru alu n'ezie, Ndi Otu kwenyere na o dabara na nkowaputa Meta ka "ikwa emo."

Isiokwu mbiputa ahụ dara iwu megidere Mmegbu na Mmaja, n'ihu na o na-akwa mmeruahu a huru anya emo ("onodu ahuike") site n'irutu onodu ahụ aka ka "nke na-atọ ochi."

N'ikpeazu, Ndi Otu ahụ choputara na mbiputa ahụ dakwara ukuru megidere Mbiputa Eserese Na-egosi Ime Ihe ike, ebe o gunyere "okwu na-agbawa obi" e mere banyere agwa mmegbu e mere megide umu nwoke abuo n'onodu ita ahuhu na mmenye ihere. N'aka nkeonwe ya, yana ewepu mmebi iwu ndi ozọ dinu adi, nke a ga-akpata igosi enyongosiputa na-adọ mmadu aka na ntị. Ya mere, dika isiokwu ahụ nwere "okwu ndi na-agbawa obi" na-eme akaja maka ime ihe ike na ntigbu nke megidere umu nwoke ahụ, iwu ahụ chorọ ka ewepu ndinaya ahụ.

II. Ntinye Iwu N'oru

Ọ metụtara Ndi Otu na a hapuru mbiputa na-egosi ụdiri ime ihe ike na ikpa oke di oke njo, nke dara lwu Ogbako anọ ka o nọgidere ihe ruru onwa ise, ma ụfodu akuku otu ihe onyonyo ahụ ka foro n'ebe mgbasaozi ahụ ka e wepuchara ihe onyonyo nke mbu. Ka e biputachara ya na Disemba 2023, mmadu iri iteghete na abuo (92) mere mkpesa banyere ihe onyonyo ugboro nari otu na iri na abuo (112 times), nke bu na n'oge ahụ otu ihe e biputara enwetaala nkiri nde na ngosiputa obi otutu puku. Ndi nnyocha ato bu mmadu nyochara mkpesa ahụ n'onwe ha yana arijo sochiri ya ka ewepu ya. Ha naato kpebiri na enweghi iwu obula a dara, nke doro anya na o bu maka na ha anaghi enyocha mbiputa ndi ahu n'usoro lwu Ogbako niile. Na mgbakwunye, o nwere ike ndi nnyocha amaghi asusu Igbo maobu mee nnyocha ziri ezi ebe igwe akpaaka ulo oru na-achoputa asusu ghotahiere asusu mbiputa ahụ ka Bekee, ma zigara ya ndi nnyocha bu mmadu na-asu Bekee.

5.2 Nrubeisi N'Ukpuru Okenoru Ichekwa Ikikere Mmadu Nke Meta

Ndi Otu choputara na ihapu mbiputa ahụ n'ebe mgbasaozi adabaghi n'okenoru ichekwa ikikere mmadu nke Metama atulee [Iwu Nduzi UN n'ihe gbasara Oru na Ikikere Mmadu](#). Na 2021, Meta mara okwa na [Iwu Nchekwa Ikikere Mmadu nke Ulo Oru ya](#), nke ulo oru kweghariri nkwa ikwanyere ikikere mmadu gasi ugwu dika UNGPs si choo. N'okpuru Ukpuru Nduzi 13, ulo oru kwesiri "izere ikpata maobu itinye aka n'ihe obula ga-emetuta ikikere mmadu n'uzo di njo site n'ihe omume ha "ma" gbochie maobu belata ihe obula ga-emetuta ikikere mmadu n'uzo di njo nke jikoro kpomkwem n'ihe omume ha, ihemmeputa maobu oru ha" o burugodinụ na ha etinyeghi aka na mmetuta ndi ahụ.

N'ikowaputa UNGPs. Ndi Otu enomieela ntuziaka Ndi Oru UN na-ahụ maka Nchekwa Ikikere Ikwu Okwu na Nkwuputa Uche na ulo oru ebe mgasaozi kwesiri itulee iwu ikikere ikwu okwu gburugburu uwa e hiwere na Edemedede 19 na 20 Nkwekorita Mbaüwa Ichekwa Ikikere Ndorondoro Ochichi na Keobodo (lelee nkebi gasi.). Nkebi 44-48 nke akuko 2018 Ndi Oru UN na-ahụ maka Nchekwa Ikikere Ikwu Okwu, [A/HRC/38/35](#) na nkebi 41 nke akuko Ndi Oru UN na-ahụ maka Nchekwa Ikikere Ikwu Okwu 2019, [A/74/486](#)).

Edemedede 20, nkebi 2 n'ime IPR ahụ kwuru na "nkwado akpomasị gbasara mba, agburu maobu okpukerechi nke mejuputara nkwanye ikpa oke, ibu iro maobu ime ihe ike kwesiri ka a machibido ya n'iwu." Mmachibido a dabara "ofuma" n'ikikere ikwu okwu dika e dere na edemedede 19 [ICCPR], ihe omume nke nwere oru na okenoru puru iche nke ya," ([Okwu Izugbe Nomba 11](#), (1953), nkebi 2). Atumatu Ihe Omume Rabat n'imachibido nkwado akpomasị maka mba, agburu maobu okpukerechi nke mejuputara nkwanye ikpa oke, ibu iro maobu ime ihe ike bu ihe di mkpa iji kowaputa Edemedede 20, nkebi 1 [A/HRC/22/17/Add.4](#), 2013, nkebi 29). O setipuru usoro isii di mkpa maka steeti ikpebi ma ha ga-amachibido okwu: "onodu mejuputara okwu; onodu onye na-ekwu okwu; nke ebu n'obi ikwanye ndi mmadu imegide ndi ha bu n'obi; ndinaya okwu; oke mgbasa ruru, na mmeruahu nwere ike isochi, gunyekwa ohere ime," Ndi Otu naha eji usoro ndi a ekpebi odimkpa na nhatanha nke mmachibido ikwu okwu nke si n'aka Meta. N'okwu a, Ndi Otu na-atulee otu usoro ndi ahụ mgbe ha na-enyocha ma Meta o kwesiri iwepu mbiputa ganye okenoru o nwere n'ichekwa ikikere mmadu.

Ndi Otu choputara namkpebi mbu Meta ihapu mbiputa ahụ n'ebe mgbasaozi keputara ihe ize ndu mmeruahu umu nwoke ahụ n'ihe onyonyo ahụ, nke kpatara mwepu ya. N'obodo dika Naijiria, ebe agwa ndi bi n'obodo na-ekpe mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya ka mpuna-abolite mmeso nwoke ya na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya ka mpu E meghi ihe kwesiri ekwesi n'ihe onyonyo a n'oge, na nhapu ya ka a na-ekerita ya n'ubara, nwere ike ibu ihe kpatara onodu ekworo ahụ, na-ekeputa ihe ize ndu maka ndi ozọ (lelee okwu oha si n'aka Ndi Nche Ikikere Mmadu, P-29659). Ndi Otu kwukwara na mbiputa a nwetara onuogugu nkiri di ebube (kariri nde 3.6), nke mubara ohere mmadu ikota umu nwoke ahụ e gosiri n'ihe onyonyo ahụ yana mbiputa na-egosi ndi na-ekiri ya imeru ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ n'ubara. Ozokwa, Ndi Otu gosiputara okwu na-agbawa obi sochiri ihe onyonyo ahụ, nke gosiri ebumnobi ndi na-ekiri ya ikpughe ma menye umu nwoke ahu ihere, na-akwanye ndi ozọ ikpaso ha oke ma meruo ha ahụ. Onuogugu ngosiputa obi (ihe ruru 9,000), okwuntukwasa (ihe ruru 8,000) na nkesa (ihe ruru 5,000) na-egosi na onye biputara ihe ahụ gbaliri ime ka ndi ozọ sonye, na-emekwu ka ohere imeru ha ahụ na-abawanye, ma n'ebe umu nwoke ndi ahụ e gosiri n'ihe onyonyo ahụ no yana ma ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+na Naijiria

Mgbochi okwu dabere na Edemedede 20, nkebi ICCPR abuo kwesiri imezu nnwale akuku atọ Edemedede 19 ([Okwu Izugbe Nomba. 34](#), nkebi 50). Ihe nnyocha ahụ sochiri ya nachoputa na mwepu mbiputa ahụ dabara na Akuku 19.

1. Ikikere Ikwu Okwu (Edemede 19 ICCPR)

Edemede 19 ICCPR na-eweta nnukwu nchekwa n'ikwu okwu, gụnyekwa ikwu uche gbasara ndorondoro ọchịchị na mkparịtaụka gbasara ikikere mmadụ, yana okwu e nwere ike itulee ka "nke na-akpasu iwe nke ukwuu," (Okwu Izugbe Nomba. 34 (2011), nkebi 11, lekwa nkebi 17 nke akụkọ Ndị Oṅrụ UN na-ahụ maka Nchekwa Ikikere Ikwu Okwu 2019, [A/74/486](#)). Mgbe steeti hiwere mgbochi ikwu okwu, ha ga-emezuri ihe a choro nke gụnyere iwu, ebumnobi iwu kwadoro, yana odimkpa nakwa nhatanha (Edemede 19, nkebi 3, ICCPR). A na-arutu ihe ndi a na-achọ ka nnwale akuku ato." Ndị Otu na-eji akuku a akowaputa okenoro Meta n'ichekwa ikikere mmadụ dika Ukpuru Nduzi UN n'ihe gbasara Oṅrụ na Ikikere Mmadụ hiwere. Ndị Otu na-eme ihe a mana n'ihe gbasara mkpebi mbiputa nke onye obula na-eme n'okpuru nnyocha na ihe nke a na-ekwu gbasara otu Meta si emeso nchikwa mbiputa n'ubara. Dika Ndị Otu UN na-ehekwa ikikere ikwu okwu na-ekwuoola, n'agbanyeghi na "ulo oru enweghi ihe goomentị kwesiri imere ha, mmetuta ha bu udiri ihe a choro ka ha nyochaa otu udiri ajuru gbasara ichekwa ikikere ikwu okwu ndi ji ebe mgbaso ozi ha eme ihe," ([A/74/486](#) nkebi 41).

Ka Ndị otu kwuru na iwu otutu mbiputa bu ihe a ga-etinye n'oru n'okwu a, nnyocha akuku-atọ lekwasiri anya na ukpuru megidere nkwo na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard Meta, ebe o bu na nke a bu iwu kpatara ulo oru ji wepu mbiputa ahụ ozugbo

1. Ndaba N'Iwu (Ido anya na Nnweta Iwu)

Ukpuru nke iwu kwadoro na-achọ ka iwu na-ebelata ikwu okwu buru ihe a ga-enweta ma dokwa anya, nke eji izi ezi zuru ezu mee iji nye mmadu ohere i na-ejikwa agwa ha (Okwu Izugbe Nomba, 34, nkebi 25). Na mgbakwunye, iwu ndi a "nwere ike ghara inye ikikere na-enweghi oke maka mgbochi ikikere ikwu okwu nke ndi a a machiri n'ih ihe [ha] mere" ma "o ga-ewetari ntuziaka zuru ezu nye ndi a machiri maka ihe ha mere iji mee ka ha nyochaa udiri okwu ndi a machibidoro n'uzo ziri ezi nakwa ndi nke a machibidoro n'uzo na-ezighi ezi" (Ibid.). Ndị Otu UN Na-ehekwa Ikikere ikwu okwu ekwuoola na iwu kwesiri ido anya ma diri kpomkwem mgbe o metutara nchikwa okwu n'intaneti nke mmadu nkiti ([A/HRC/38/35](#), nkebi 46). Ndị ji ebe mgbaso ozi Meta eme

ihe kwesiri inweta ma ghotā iwu ndi ahū ma ndi nnyocha mbiputa kwesiri inwe ntuziaka doro anya gbasara iru oru ha.

Ndi Otu choputara na mmachibido "ndi na-ekwuputa na mmadu bu onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwanyi ibe ya n'ihu oha" site n'ikpughe njimara ha maobu ebe ha no jikoro onye obula a hutara ka onye otu ndi na-ekwuputa na mmadu bu onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwanyi ibe ya n'ihu ohaedoghi anya nke oma ma ghara ibukwa ihe ndi ji ya eme ihe ga-enwetanwu.

Ukpuru Ogbako anaghi enyenkowaputa zuru ezu maka ndi ji ya eme ihe ighota ma kwuo ndiche di na iwu abuo metutara "nkwuputa na mmadu bu onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwanyi ibe ya n'ihu oha" yiri onwe ha. Ndi Otu na-enwe mmetuta na Ukpuru Ogbako akowaghi n'uzo doro anya na n'iwu mbiputa n'ubara na-amachibido "nkwuputa na mmadu bu onye no na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwanyi ibe ya" gunyere ikota ndi ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+n'obodoebeonodu mejuputara ya na mpaghara na-egosiputa ohere mmeruahū na gburugburu mmadu no ka nke di elu Ugbu a ozi a di adi na ntuziaka nnyocha mbiputa maka ndi nnyocha, na-ewepu ohere ojiaru ima na onye e boro ibu onye no n'ihe ize ndu nye "otu na-ekwuputa na mmadu bu ikom na-edina ikom maobu inyom na-edina inyom ibe ya" gunyekwa ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA n'ufodu obodo.

Ndi Otu na-enwe mmetuta na mgbagwojuanya gbara iwu Meta gburugburu na mbiputa na-egosiputa ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ nwere ike iduba na mgbagwojuanya ndi ji ya eme ijhe ma gbochie ha idobe iwu ebe mgbasa ozi ahū O na-ekeputakwa ihe mgbochi nye ndi ebu n'obi eme mbiputa na-akpari mmadu na-achō ka ewepu udiri mbiputa ndi ahū. Meta kwesiri, n'ezie, ite akuku ukpuru megidere nkwo na nkwanye imeru mmadu ahū na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard' na-amachibido "nkwuputa na mmadu bu onye na-edina nwoke ibe maobu onye na-edina nwaanyi ibe n'ihu oha" nakwa na ulo oru ndi na-etinye ya n'oru n'ubara, iji gunyekwa omumaatu ndi otu na-ekwuputa na mmadu bu onye na-edina nwoke ibe maobu onye na-edina nwaanyi ibe ya n'ihu oha, gunyekwa ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+n'ufodu obodo.

II. Ebumnobi Iwu Kwadoro

Ihe mgbochi ọbụla n'ikikere ikwu okwu kwesiri ichuso ebumnuche iwu otu maobu abuo iwu kwadoro e deputara na ICCPR, nke gunyere ichekwa ikikere ndi ozo (Edemede 19, nkebi 3, ICCPR).

Iwu megidere nkwado na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard na-arụ ọrụ ebumnuche iwu kwadoro "igbochu na ikwusi mmeru ahụ na gburugburu mmadu nọ," gunyekwa site n'ichekwa ikikerendi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ na ndi a hutara ka ndi ahụ n'obodo ndi di na gburugburu uwa ebe "ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ na ndi a hutara n'obodo gburugburu uwa ebe "nkwuputa na mmadu bu onye nọ na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya n'ihu oha" na-ekeputa ihe ize ndu nye nchekwa. Ikikere ndi ahụ gunyere ikikeremegidere mkpaso oke (Edemede 2 na 26, ICCPR) gunyekwa n'itinye ikikere ikwu okwu ha n'oru yana iso n'ogbakọ (Edemede 19 na 21, ICCPR), inwe ohere nkeonwe ya (Edemede 17, ICCPR), nakwa ndu (Edemede 6, ICCPR), na nnwereowe na nchekwa (Edemede 9, ICCPR).

III. Idi Mkpa na Nhatanha

N'usoro Edemede 19(3) ICCPR, idi mkpa na nhatanha na-achọ ka ihe mgbochi ikwu okwu "ga-aburiri nke ziri ezi iji nweta iru ọrụ ha nwere nchekwa; ha ga-aburiri ihe a ga-eji eme nkwasị na-anataghi ikikere n'etiti nke nwere ike imezu iru ọrụ ha nwere nchekwa; ha ga-aburiri otu ihe na ochichiyo ya a ga-echekwa," (Okwu Izugbe Nomba 34, nkebi 34).

Ndi Otu na-achoputa na mkpebi Meta meren'ikpeazu iwepu mbiputa ahụ n'ebe mgbasaozi diiri mkpa ma nwe nhatanha. Nchocha nke Ndi Otu nyere ikikere ka eme gosiputara na ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ na Naijiria bu ndi a na-aga n'ihu emeso ihe ike, anwuchi aghara aghara, eyinye egwu, eme ka obi tawa ha uta na ikpa oke, na ihe ize ndu nke ita ha ahuhu n'okpuru iwu. Mbiputa ahụ n'onwe ya gosiputara nsonazu nke ihe yiri ka o bu ntaramahuhu gunyere imeso ahụ mmadu ihe ike maka na e boro ya na ha bu ndi ikom nọ na mmekorita. N'onodu, Ndi Otu na-ekpebi na iwu mmanye ziri ezi e mere maka ichekwa ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ bu ihe di oke mkpa, okachasi n'obodo ebe a na-ekpe mmekorita nwoke na nwoke ibe maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya ka mpụ. Ka ihe ize ndu di, Ndi Otu

chọpụtara na mwepụ mbiputa ahụ bụ ihe kachasi nta e mere na-anataghị ikikere onye ọbụla iji chekwaa ndị "e kwupụtara na ha bụ ndị nọ na mmekọrịta nwoke na nwoke ibe ya maọbụ nwaanyị na nwaanyị ibe ya" n'okwu a. Mmehi si na "nkwuputa na mmadu bụ onye nọ na mmekọrịta nwoke na nwoke ibe ya maọbụ nwaanyị na nwaanyị ibe ya" bụ nke e mere na mberede ma burukwa nke a na-agaghi emeghashinwu; ụdirị usoro ahụ bụ nke ga-arụ ọrụ ma ọ buru na etinye ya n'ọrụ n'oge.

Ọ na-emetuta Ndị Otu na Meta akọtaghị ma wepụ mbiputa ahụ o doro anya na ọ dighi mma na-egosiputa njimara ndị e boro na ha bụ ndị ikom na-edina onwe ha na-abughị ọchịchọ obi, nke na-akpata ụjọ makandị na-eme ihe dī iche n'okike a na-akpọ ndị LGBTQIA+na-akwalite gburugburu ebe a na-anabata i na-ede ndi otu a na-akpaso oke ma mee ya kaọ buru ihe ziri ezilelee okwu izugbe nke GLAAD, PC -29655) N'agbanyeghi na mbiputa ahụ megidere Ụkpuru Ọgbako anọ, buru nke e mere mkpesa ya ugboro otu narị na iri na abuo (112 times) na nke ndi nchikwa atọ dī iche iche nyochara, ọ bụ naanị mgbe Ndị Otu horochara okwu ahụ maka nnyocha ka Meta wepuru mbiputa ahụ ma hụ e wepuru ụdirị mbiputa nwekaraotu ihe onyonyo ahụ. Ndị Otu hutara idi njo onodu mgbe ha huru otu ihe onyonyo ahụ si gbasaankee kiriri ihe kariri ugboro nde atọ na puku narị isii, nweta ihe dika ngosiputa obi puku iteghete na okwuntukwasa puku asato ma nweta nkesa ihe ruru puku ise n'onwa ise.

Ndị Otu ghotara na nkwaru ntinye iwu n'oru bụ nke a turu anya ya na njikwa mbiputa n'ukwu, ya mere, nkwaputa meta n'okwu agosiputara emeghi ihe otu kwesirinu. Ka Meta na-etinyekwuola aka iji melite izi ezi mgbe ọ na-etinye ukpuru megidere nkwado na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bụ Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard n'oru nakwa na-achọ igbochi nkwaru yiri nke ahụ ime ozọ site n'inyekwu ozuzu ozọ, ọ kowaghi usoro e mere iji hụ na ndi nnyocha bụ mmadu nyochara mbiputa megide ukpuru Meta niile. Nke a dikarisiri mkpa n'okwu, nke ndi nnyocha atọ bụ mmadu nyochara mbiputa ahu mekwara otu nkwaru ahụ, ghara inyocha mbiputa ahụ n'okpuruUkpuru ọgbako ndi ozọ. Nke a na-egosi naUsoro mmanye iwu Meta ezughi ezu

Ndị otu ahụ chọpụtara nkwaru dī na mmanye iwu Meta ka nke bụ ihe ize ndu kpomkwem n'ih ihi otu Naijiria si ekpe mmekọrịta nwoke na nwoke maobu nwanji na nwanji ka mpu. Iji melite ntinye iwu a n'oru, nakwa iji kwalitekwuo usoro ahụ ulo oru na-etinyeela n'oru, Meta kwesiri imanye ukpuru megidere nkwado na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bụ Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standardnke na-amachibido mbiputa na-ekwuputa na mmadu bụ onye nọ

na mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya site n'igosinjimara ha maobu ebe ha no. Dabere na nsoonazu nnyocha aMeta kwesiri imelite izi ezinke mmanye ukpuru nyekwa site na mmelite ozuzu maka ndi nnyocha mbiputa, ebe o bu naagaghi akwadoudiri mbiputa a.

Ndi Otu nychokwara ukpuru mmanye iwu Meta na mpaghara na-asu otutu asusu. Na nkwukorita ya na Ndi otu, Meta ghotahiere asusu ihe onyonyo ahụ ka asusu Swahili, ebe o bu asusu Igbo n'ezie. N'izaghachi ajuru si n'aka Ndi Otu bia, Meta kwuru na Igbo abughi asusu a kwadoro maka nchikwa mbiputa n'ukwu maka ndi Naijiria, o burugodinụ na Meta na-enye nkwado maka nchikwa mbiputa na Igbo site na nnyocha e mere n'uzo ziri ezi. Dika Meta si kwuo. akwadoghi asusu ahụ n'ihi maka na ochicho njikwa mbiputa n'asusu Igbo di ala. Kaosinadi, Meta gwara Ndi otu na mgbe mbiputa di n'asusu ndi nnyocha ulo oru na-enyocha mbiputa n'ukwu na-akwadoghi, dika Igbo, a na-ezigara ya ndi nnyocha na-anaghi eji asusu igwe aru oru (ndi nnyocha na-aru oru na mbiputa di n'otutu asusu) ndi nke na-enyocha mbiputa dabere na ntughari nke igwe ntughari asusu Meta meputara. Meta gwakwara Ndi Otu na o nwere ndi ole na ole na-asu Igbo ma na-aru oru asusu nke oma yana nnyocha ndinaya maka Igbo di ole na ole n'agbanyeghi na o bughi n'ubara, maka ulo oru ahụ.

Ndi Otu kwenyere na Meta nwere usoro ndi ga-enye ohere maka njikwa n'asusu ndi a na-akwadoghi, dika nnyocha asusu na-ejighi igwe ntughari asusu na ndi okammuta na Igbo di ole na ole. Kaosinadi, Ndi Otu nwere mmetuta na site n'ihapu ime ka ndi nnyocha bu mmadu na-asu Igbo na njikwa mbiputa n'ukwu n'asusu a sonye, nke mmadu nde iri na Naijiria nakwa na gburugburu uwa na-asu, ikikere ulo oru ijikwa mbiputa ma belata ihe ize ndu nwere ike iputa na-ebelata. Nke a nwere ike iduba n'ihe ize ndu nye ikikere na nchekwa ndi ji ya eme ihe, dika ahumihe umu nwoke abuo e gosiri n'ihe onyonyo ahụ n'okwu a. N'itinye okenoru ichekwa ikikere mmadu o nwere n'oru, Meta kwesiri inyochaghari usoro ya maka ihoro asusu gasi maka nkwado n'aka ndi nnyocha ulo oru na-enyocha mbiputa n'ukwu iji noro n'onodu kaa mma igbochi ma belata ihe ize ndu n'otu esi eji ebe mgbasa ozi aru oru.

Ozokwa, Meta gwara Ndi Otu na igwe akpaaka na-achoputa asusu choputara asusu ahụ ka asusu Bekee, tupu o ziga mbiputa ahụ maka mmadu inyocha ya. Dika Meta kwuru, nke a mere n'ihi na isiokwu onye ahụ biputara maka ihe onyonyo ahụ di n'asusu Bekee. Ihe onyonyo ahụ niile di n'asusu Igbo ebe isiokwu ya di n'asusu Bekee. Meta kwenyere na o ghotahiere asusu mbiputa ahụ. O na-emetuta Ndi Otu na e nwere nkwaru na nziga mbiputa di n'asusu abuo, nke kpatara mmanye iwu na-ezighi ezi.

Iji melite nsirimeta na izi ezi nnyocha mbiputa n'asụsụ ndị a na-akwadoghị, Meta kwesiri ihu na igwe nchoputa asụsụ ga-eme ezi nchoputa mbiputa n'asụsụ ndị a na-akwadoghị ma nye ndi nnyocha na-anaghị eji igwe ntughari asụsụ arụ ọrụ ntughari mbiputa ahụ ziri ezi Meta kwesiri ijide n'aka na a ga-ezigara ndi nnyocha asụsụ na-anaghị eji igwe ntughari asụsụ arụ ọrụ ụdiri mbiputa mgbe dum, ọ burugodinu na mbiputa ahụ nwere ma asụsụ ndi a kwadoro na ndi a na-akwadoghị ọnu. Ụlọ kwesikwarainye ndi nnyocha nhorọ izigaghari mbiputa di n'asụsụ a na-akwadoghị maka nnyocha ziri ezi.

Ndi Otu nwere mmetuta na mgbe Meta wepuchara mbiputa n'okwu a, Ndi Otu choputara otutu mgbe na a hapukwuru akuku otu ihe onyonyo ahụ na Disemba 2023, gunyekwa Otu Facebook gasi, nke a na-ewepughị. Nke a gosiputara na Meta ga-ejiri okenoru ya bu ihu na a kwanyere ikikere mmadu ugwu kporo ihe n'okpuru UNGP gasi. Ndi Otu nabatara eziokwu bu na e tinyere ihe onyonyo ahụ n'ebe na-achoputa ma na-ewepu mbiputa ndi a na-ahutaalari ka ihe megidere iwu ozugbo a na-akpo 'Media Matching Service bank' iji gbochie ntinye ndi ozọ, ka o gosiri Meta akuku ihe onyonyo ndi ozọ foduru na Facebook. Dika e gosiri ogo ihe ize ndu nye ikikere mmadu nke nwere ike idaputa n'ojiji ebe mgbasazi Meta ekese ụdiri ihe onyonyo a, Meta kwesiri ime ka enwe usoro akpaaka ga na-etinye ukpuru n'oru nke oma iji na-ewepu mbiputa ndi na-emegide ukpuru dika ihe onyonyo a, ka o buru ihe mgbakwunye nye iji igwe na-achoputa ma na-ewepu mbiputa ndi a na-ahutaalari ka ihe megidere iwu ozugbo a na-akpo 'Media Matching Service bank'.

6. Mkpebi Ndi Nnyocha Mkpebi Mere

Ndi otu nnyocha mkpebi a na-akpo Oversight Board gbanwere mkpebi Meta ihapu mbiputa ahụ

7. Ntuziaka gasi

A. Ukpuru Mbiputa

1. Meta kwesiri imelite mmachibido nkwado na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu nwere n'ozuzu n'ihe gbasara "nkwuputa na mmadu bu onye na-edina nwoke ibe maobu onye na-edina nwaanyi ibe n'ihu oha" iji gunye ezi omumaatu "nkwuputa na mmadu bu onye na-edina nwoke ibe maobu onye

na-edina nwaanyi ibe ya n'ihu oha," gonyekwa ndi na-eme ihe di iche n'okike a na-akpo ndi LGBTQIA+ n'obodo ndi a hutara mmekorita nwoke na nwoke ibe ya maobu nwaanyi na nwaanyi ibe ya ka aru na/maobu udiri mkpughe ahụ na-ekpeuta ihe ize ndu di njo nye nchekwa

Ndi Otu ga-ahu ntuziaka a ka nke e tinyere n'oru mgbe asusu ukpuru megidere nkwado na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard' oha na-enweta gosiri mgbanwe nke e mere ntuziaka ya.

B. Ntinye Iwu N'oru

2. Iji melite ntinye n'oru ukpuru ya, Meta kwesiri ime nnyocha izi ezi ntinye iwu n'oru nke mmachibido otutu mbiputa n'ebe mgbasaozi na mkpughe njimara maobu ebe onye e boro ebubo ibu otu n'ime ndi na-ekwuputa na mmadu bu onye na-edina nwoke ibe ya maobu nwaanyi ibe n'ihu oha no, n'okpuru ukpuru megidere nkwado na nkwanye imeru mmadu ahụ na imebi ihe ndi mmadu bu 'Coordinating Harm and Promoting Crime Community Standard.'

Ndi Otu ga-ahuta ntuziaka a ka nke e tinyere n'oru mgbe Meta kesara rizootu nnyocha n'ihu oha ma kowaa otu ulo oru ga-esi melite izi ezi ukpuru a e tinyere n'oru.

3. Iji melite nsirimeta na izi ezi nnyocha mbiputa n'asusu ndi a na-akwadoghi, Meta kwesiri ihu na igwe nchoputa asusu ga-eme ezi nchoputa mbiputa n'asusu ndi a na-akwadoghi ma nye ndi nnyocha na-anaghi eji igwe ntughari asusu aru oru ntughari mbiputa ahụ ziri ezi.

Ndi Otu ga-ahu ntuziaka a ka nke e tinyere n'oru mgbe Meta kesara data na-egosi izi ezi nziga na nnyocha mbiputa n'asusu ndi a na-akwadoghi.

4. Meta kwesiri ihu na a ga-eziga mbiputa di n'asusu a na-akwadoghi, o burugodinu e biputara ya na asusu ndi a kwadoro maka nnyocha ziri ezi. Nke a gonyere inye

ndị nnyocha nhọrọ izigaghari mbiputa dị n'asụsụ a na-akwadoghị maka nnyocha ziri ezi.

Ndị Otu ga-ahụ ntuziaka a ka nke e tinyere n'ọrụ mgbe Meta nyere Ndị Otu data na-egosi ntinye n'ọrụ nke nhọrọ ebenziga maka ndị nnyocha.

***Ndetu Usoro:**

- Mkpebi Ndị Nnyocha Mkpebi bụ nke Ndị Otu dị ise mere nakwa nke a kwadoro site na ntuziaka Ndị Otu niile kachasị. Mkpebi Ndị Otu anaghị abụcha uche ndị Otu niile.
- N'usoro [Iwu Nkwekorita](#) ya, Ndị Otu Nnyocha nwere ike inyocha arịrịọ ndị Meta wepụrụ mbiputa ha, arịrịọ sitere na ndị mere mkpesa mbiputa Meta hapụrụ ka ọ nọrọ, yana mkpebi ndị Meta rụturu aka (Edemede 2, nkebi 1 Iwu Nkwekorita). Ndị Otu nwere mkpebi iwu kwadoro a ga-esoriri iji gbanwee mkpebi mbiputa Meta na-eme (Edemede 3 Iwu Nkwekorita, Nkebi 5; Edemede 4 Iwu Nkwekorita). Ndị Otu nwere inye Meta ntuziaka na-abughị iwu na Meta ga-emeriri ya (Edemede 3 Iwu Nkwekorita, Nkebi 4; Edemede 4; Iwu Nkwekorita). Ebe Meta kwere ime ntuziaka e nyere ya, Ndị otu na-eleba anya n'ihe omume ha.
- Maka mkpebi okwu a, e mere nchọcha nkịtị n'aha Ndị Otu. Ndị Ndụmodu Duco, ulọ ọrụ na-enye ndụmọdụ na-elekwasị anya na njikọta jio-politiks, ntụkwasị obi na nchekwa, yana teknuzu nyere Ndị otu aka. Memetica, otu nnyocha dijitalu na-enye ndụmọdụ gbasara ihe ize ndụ na otu a ga-esi egbochi ya iji belata ihe ize ndụ n'ịntanetị, wetakwara nchọcha. Ọ bụ ulọ ọrụ Lionbridge Technologies LLC ndị nwere ndị okammụta mara asụsụ kariri 350 nke oma ma si na mpaghara 5,000 arụ ọrụ n'ofe mbaraụwa, ruru ọrụ asụsụ.